

Anteckningar från avslutande möte, lokal Klimatdialog Norrköping

Datum:	2019-12-10	
Plats:	Norrevo, Norra Promenaden 100, Norrköping	
Deltagare:	Stefan Källman	Hysesbostäder
	Maria Danestig	Norrevo
	Johanna Moberg	Norrköping kommun
	Karin Swärd	Nodra
	Carl Hylander	E.ON Energilösningar
	Maria Lindroth	E.ON Energilösningar

Bakgrund

Klimatutmaningen berör oss alla, ständigt i fokus i dagens debatt och som en konkret del i arbete med mål och handlingsplaner inom t.ex. kommuner och företag. Sverige har som land satt upp mål om att bli klimatneutralt 2045 och detta är något som en kommun som Norrköping med aktörer som verkar i kommunen behöver förhålla sig till och bidra till att uppfylla. I samband med olika initiativ som t.ex. "Fossilfritt Sverige"¹, blir det alltmer tydligt att klimatutmaningen inte är en fråga som aktörer klarar av att lösa på egen hand. Samverkan och samarbete kommer att bli nyckeln för att kunna ta sig an de komplicerade frågeställningar som en kommun står inför när det kommer till att möta klimatutmaningen.

En stor utmaning för en kommun som Norrköping ligger i de komplexa system för energi, vatten, avlopp och avfallshantering som försörjer staden. Dels hänger dessa ihop inbördes och dels är de beroende av system utanför staden. Konsekvenser av förändringar i de system som kommunen och dess aktörer har rådighet att påverka, kan vara svåra att överblicka och förstå intuitivt. Ibland kan åtgärder som vid en första anblick tycks riktiga, styra fel ur ett mer övergripande perspektiv. Det är därför viktigt att arbeta strategiskt, långsiktigt och tillsammans.

Upplägg klimatdialog

Utifrån vetskapen om att kommunen och dess aktörer behöver samverka för att ta sig an klimatutmaningen startades en arbetsgrupp med representanter från olika samhällsaktörer i Norrköping under 2018. Syftet med arbetet i den lokala samverkansprocessen i Norrköping var att identifiera, belysa och hantera potentiella målkonflikter hos kommunen, de kommunala bolagen och energibolaget. Det fanns en önskan om att genom att "göra mer tillsammans" komma runt eller förebygga målkonflikter i Norrköping.

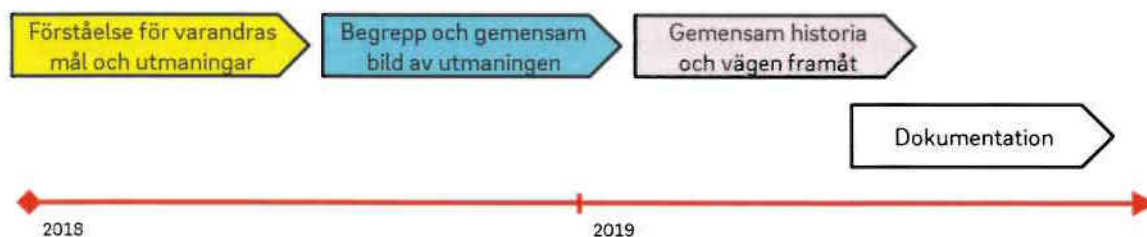
Initialt bestod arbetsgruppen (i fortsättningen kallad "samverkansgruppen") av representanter från kommunstyrelsens kontor, Hysesbostäder, Norrevo och E.ON. Konsultföretaget Profu hjälpte till att moderera processen under 2018 och början av 2019.

¹ www.FossilfrittSverige.se

Under 2019 kompletterades samverkansgruppen med representant från Nodra och det blev tydligt att de frågor som diskuteras faller väl inom ramen för en **lokal klimatdialog**. Under 2019 har sex möten hållits. Detta protokoll av sista mötet 2019 utgör en sammanfattning av årets arbete inom klimatdialogen i Norrköping. I samband med Prisdialogs möte den 26 mars informerades övriga kunder om att initiativet pågår och att det finns möjlighet att delta.

Mötesdatum	Värd för mötet
6 mars	Norrevo
12 juni	Norrköpings kommun
3 september	E.ON
8 oktober	Hysesbostäder
29 oktober	E.ON
10 december	Norrevo

Av figuren nedan framgår den arbetsprocess som gruppen använt sig av i grova drag.

Mål

Norrköpings kommun och dess bolag omfatta av mål om att energieffektivisera och försörjas med 100% förnybar energi 2030²

- *Energianvändningen ska effektiviseras med minst 30 % till år 2030 jämfört med år 2005*
- *År 2030 använder vi endast förnybara energislag och bränslen*

Nodra har dessutom målet om att den kommunala avfallsverksamheten i Norrköping ska bli Sveriges bästa³. E.ON har målet att leverera 100% återvunnen eller förnybar energi senast 2025.

Kommunens aktörer har alla sina egna visioner och mål som delvis överlappar varandra, men också skiljer sig åt. Även om målen skiljer sig i detalj mellan samverkansgruppens aktörer så förenas aktörerna av viljan och ambitionen att styra mot Norrköpings långsiktiga vision som paraply.

Huvudspåret för gruppen är alltså att fortsätta arbeta mot målet om 100% förnybar energi år 2030 som gäller för kommunen och tillsammans definiera åtgärder som man tillsammans och var för sig kan utföra för att så snabb som möjligt nå målet.

² Hämtat från "Energiplan för Norrköpings kommun" KS 2016/1381 303, www.norrkoping.se

³ Förslag till ny avfallsplan, www.norrkoping.se

Samverkansgruppens gemensamma bild är att vi till 2030, inom ramen för vår rådighet:

- använder energi effektivare,
- inte använder olja, kol eller andra fossila bränslen för uppvärmning av byggnader,
- använder förnybara bränslen eller el med förnybart ursprung till våra egna transporter,
- har verkat för att minska den totala mängden plast och andra material med fossilt ursprung som går till energiåtervinning till fjärrvärme och el,
- har verkat för att andelen plast och andra material med fossilt ursprung specifikt i restavfallet från hushållen i Norrköping minskat,
- har bidragit till att många förbrukningsprodukter med fossilt ursprung ersatts med förnybara material

Klimatarbetsplan

Både energisystemet i Sverige och lokalt i Norrköping har förändrats genom åren. För att se vad vi kan åstadkomma framåt har det varit viktigt för samverkansgruppen att också se på vad som redan har gjorts.

En lärdom av historien är att förutsättningar ständigt förändras. Det är därför viktigt att planen för vägen framåt lämnar utrymme för anpassningar när förändringar inträffar eller vi får ny och förbättrad kunskap. I detta avsnitt redovisas exempel på inledande aktiviteter som samverkansgruppen identifierat.

Vad vi samtliga kan göra

Eftersom alla aktörer i samverkansgruppen har arbetat med sina respektive mål en längre tid, finns det redan idag planer och åtgärder som successivt tar Norrköping närmare målet. Samtidigt vet vi att vi behöver göra mer, exempelvis:

- Kontinuerligt arbeta med kunskapsbyggande och utbildning, enskilt eller tillsammans, kring energisystemet och dess samverkan med övriga system i Norrköping.
- Samverka med och påverka andra aktörer t.ex. leverantörer, kunder, medborgare, beslutsfattare.
- Ställa krav på förnybara och återvunna material vid upphandling.
- Arbeta med avfallsfrågan i de egna verksamheterna samt på andra sätt som respektive aktör har rådighet över, t.ex. minska avfallsmängder och minska användningen av fossil plast samt öka utsorteringen av återvinningsbar plast och annat återvinningsbart material.

Vad kommunen kan göra

Norrköping sålde 2001 hela sitt ägande i det som då var Norrköping Miljö & Energi till dåvarande Sydkraft, numera E.ON. Norrköping tillhör därför den skara av kommuner som inte äger den lokala energileverantören. Detta ger särskilda förutsättningar vad gäller påverkan på energisystemets utveckling. Kommunen kan till exempel:

- Arbeta för att i ökad utsträckning ställa krav på förnybar energi, minskade mängder fossil plast samt bidra till att skapa efterfrågan på återvunnen plast.
- Verka för en helhetssyn på hur avfall, energi, upphandling, byggnation etc. hänger ihop.
- Ta fram strategier för t.ex. förnybar lokal elproduktion.

Vad Hyresbostäder och Norrevo kan göra

Norrköpings kommun med bolag använder idag drygt 20 % av den totala fjärrvärmeleveransen i Norrköping. Största delen hanteras av de två kommunala fastighetsbolagen, Hyresbostäder och Norrevo. Hyresbostäder äger och förvaltar ca 9600 lägenheter i kommunen, (ca 14% av alla bostäder i Norrköping), ca 33% av marknaden för hyresrätter. Norrevo bygger, utvecklar och förvaltar lokaler för kommunal verksamhet såsom skolor, omsorg och äldreboenden. Därtill äger och förvaltar Norrevo idrottsanläggningar, kulturfastigheter m.m. Totalt förvaltas ca 1,2 miljoner kvadratmeter lokaler. Hyresbostäder och Norrevo kan till exempel:

- Bygga på ett sätt som underlättar källsortering.
- Tillhandahålla källsortering för hyresgäster/verksamheter i befintliga fastigheter.
- Investera i ny förnybar produktion, tex solceller.
- Arbeta med effektkontroll och effektbalansering samt samverka kring lastoptimering.
- Fortsätta energieffektivisera.

Vad Nodra kan göra

Nodra är det kommunala bolag som hanterar hushållsavfall. Nodra har även i uppdrag att hantera vatten och avlopp samt bredband i kommunen. Nodra kan till exempel:

- Underlätta avfallsminimering inom ramen för det kommunala renhållningsansvaret.
- Skapa förutsättningar för fullständig källsortering av plast
- Anlägga solceller för elproduktion på egna anläggningar.

Vad E.ON kan göra

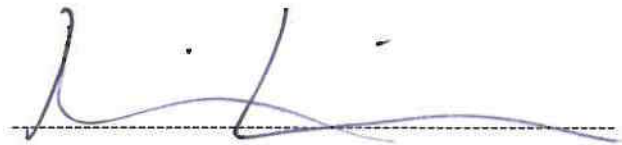
I Norrköping är E.ON som privat aktör en av kommunens infrastrukturägare. E.ON ansvarar för både produktion och distribution av fjärrvärme samt är ägare av både lokal- och regionnät för eldistribution. E.ON kan till exempel:

- Genomföra följande omställningsåtgärder, vilka redan har beslutats: bygga Ingelsta 1 och 2, konvertera P12 från kol, stänga Skeppsdockan 1.
- Samverka med kunder runt möjligheten att effektbalansera och utjämna effekttoppar vid kritiska tillfällen, både för värme och el.

- Samverka med avfallskunder för att successivt minska det fossila innehållet i avfall som går till energiåtervinning.
- Utöka produktionen av förnybar el (i Norrköping eller på annan ort).
- Samverka med kunder runt lokal förnybar elproduktion med t.ex. solceller.

Samverkansgruppen har som ambition att fortsätta träffas och följa upp och kontinuerligt utveckla åtgärdsförslag. Uppföljningen kommer att spelas in till andra initiativ inom kommunen såsom energiplan och avfallsplan. Specifika och detaljerade projekt kan och bör initieras inom de olika delområdena och dessa följs och dokumenteras separat.

Antecknat 2019-12-10 av:

Maria Lindroth, E.ON Energilösningar

Justerat 2019-12-16 av:

Stefan Källman, Hyresbostäder

